

NARCÍS —JORDI ARAGÓ

entre artistes

Exposició de Narcís-Jordi Aragó entre artistes
A la Fundació Fita del 28 d'octubre de 2026 al 8 de gener del 2027

Proposta del projecte:
Kim Bover Busquet

Coordinació:
Carme Ors Puig

Textos:
Muntsa Bosch i Aragó - Pep Radresa i Fonts
Narcís-Jordi Aragó
Miquel de Palol i Felip
Tomàs Garcés i Miravet
Josep Tharrats
Xavier Montsalvatge i Joaquim Pla
Joan Badia
Víctor Català
Marià Oliver

Fotografies:
Rafel Bosch

Disseny:
Roser Bover Busquet

Diputació de Girona
fundació fita 25 anys
CCG Casa de Cultura Diputació de Girona
md'A Museu d'Art de Girona

NARCÍS —JORDI ARAGÓ

entre artistes

Enric Ansesa
Prudenci Bertrana
Domènec Fita
Mercè Huerta
Mela Muter
Agustí Pera i Planell
Jaume Pons Martí
Jaume Roca Delpech

Muntsa Bosch i Aragó - Pep Radresa i Fonts

Narcís-Jordi Aragó Masó va tenir una trajectòria reconeguda com a advocat, periodista i escriptor.
Va col·laborar amb els diaris *Tele-Exprés* i *El Punt*. Va ser director de *Presència* i de la *Revista de Girona*.
Va escriure diversos llibres sobre la Girona que estimava. Entre d'altres, *Girona grisa i negra* (1972, amb J. M. Casero, J. Guillamet i P. Pujades), *La Devesa, paradís perdut* (1980), *Guia de la Girona monumental* (1981), *Girona ara i sempre, una crònica* (1982), *Teoria i pràctica de Girona* (1994), *Atles literari de les terres de Girona* (amb Mariàngela Vilallonga, 2003).
Va ser guardonat amb la Creu de Sant Jordi de la Generalitat (2002) i amb reconeixements de la Diputació de Barcelona, Ajuntament de Girona i Facultat de Lletres de la UdG.
A més del seu amor per Girona cal remarcar la seva generositat, que els va dur a ell i a la Mercè a donar la casa Masó a l'Ajuntament de Girona. Des del 2006, és la seu de la Fundació Rafael Masó.
Al llarg dels anys ha col·laborat amb diversos artistes des de la seva vessant d'escriptor molt

especialment amb Domènec Fita i Mercè Huerta, la seva esposa.
En el seu llibre “Un museu a contrallum” (1993), analitza l’anvers i el revers de 60 obres del MD’A.
Amb aquesta exposició donem a conèixer una vessant inèdita de la seva activitat. En Narcís-Jordi a més d’escriure, dibuixava.
No va voler fer-ho públic en vida, perquè no semblés que volia competir amb la Mercè. Si hagués estat per ell ja hauria destruït les obres. De fet ja havia començat a fer-ho. Però ens va semblar que calia conservar-les, tot respectant la seva voluntat de fer-ho públic només quan la Mercè i ell haguessin traspassat.
Creiem que ha arribat el moment de fer-ho, en el marc dels actes d’homenatge
Una curiositat que vam poder constatar: sovint començava a dibuixar mentre mantenia converses telefòniques sobre la feina periodística.
Com podreu observar, el tema més habitual en els seus dibuixos és el Barri Vell i els monuments de l’estimada ciutat de Girona. Com en els seus escrits.

Al llibre *Un museu a contrallum*, publicat pel Museu d'Art de Girona l'any 1993, Narcís-Jordi Aragó ens convida a descobrir el món ocult que batega darrere dels quadres i a endinsar-nos en els secrets que s'hi amaguen.

En aquest llibret recuperem alguns dels textos d'aquella obra, concretament els corresponents a les pàgines 247-249, que ens conviden a mirar més enllà de les imatges.

N-J Aragó, 1949 • Llapis/paper rugós, 32,5 x 23,5 cm

N-J Aragó, 1958 • Llapis/ratlla de paper, 23 x 17 cm

Prudenci Bertrana

(1867-1941)
Nit de lluna a girona, 1913
Pintura a l'oli sobre tela, 75 x 65 cm
Museu d'Art de Girona, 250.242.
Fons d'Art Diputació de Girona.

Narcís-Jordi Aragó

El panorama de les cases del riu, amb la catedral al fons i l'aigua com un mirall, és sens dubte la imatge més freqüentada pels pintors a Girona. Tothom, però, retrata aquest escenari a ple dia. Només Bertrana, com un amant secret, va gosar fer-ho de nit. I, més exactament, en una nit de lluna plena. És per això que aquest oli, que a primera vista no és més que una obra convencional, amaga tanmateix tot el misteri d'una època: la de la Girona modernista que Bertrana va viure en plenitud i de la qual és un dels màxims exponents.

En el seu primer llibre de poemes, *Roses*, Miquel de Palol i Felip inclou un poema titulat *Visionari,* que és l'equivalent literari perfecte de l'oli de Bertrana:

> «Jo estimo, sobretot, la visió bruna
> de la meva Ciutat, al clar de lluna,
> quan —a vora del riu— pren la patina
> de cosa mitgeval i florentina:
> quan pren aquell encís de plata vella,
> i riu tan tristament, i s'emmiralla
> tan fantàsticament, i s'enjoiella
> amb tants interiors clars, i canta i calla,
> sens destriar el seu cant i el seu silenci...».

Tomàs Garcés i Miravet també es va deixar endur per l'embruix de la nit gironina. El seu poema *Nocturn* podria ser una altra creació paral·lela a la pintura bertraniana:

«Nit d'hivern, estrella, vent,
herba mullada i freda.
El riu, poc a poc, se'n va;
l'arbreda plora i gemega.
En la calma feixuga de la nit
el temple es dreça».

Josep Tharrats tampoc no podia deixar d'escriure sobre la nit en el seu *Nocturn,* amb lluna inclosa:

«Ara es duplica sobre el riu la lluna
i el silenci recull els seus blancs vels.
Floreixen les estrelles una a una
i s'omplen de misteri terra i cels.

L'ombra gegant de la gran Seu s'enfila
vers l'estel·lada»...

N-J Aragó, 1965 • Retolador/paper, 21,6 x 28 cm

Narcís-Jordi Aragó

El millor contrapunt literari a la pintura de Bertrana és una prosa del mateix **Bertrana**, que explica fil per randa, a la novel·la *El vagabund,* la seva dolorosa peripècia gironina.
El protagonista de l'obra, tot passant pel pont de ferro de l'Onyar, contempla la perspectiva nocturna de les cases del riu:

«Es distingia la massa ombriua i feixuga de la Seu que dominava un escalonament fantàstic de teulades i xemeneies negres com la tinta. A baix de tot, a l'abisme, la llorda i pintoresca renglera de cases velles i desiguals es reflectia confusament en l'aigua espessa i calmosa del riu, amb la infinita varietat de penjarelles i andròmines que omplenaven balcons, finestres i galeries».

Aquest oli, doncs, tan ple de les essències del romanticisme modernista, reflecteix, com un mirall l'afecte que Bertrana sentia per Girona.

N-J Aragó, 1977 • Grafit/cartolina, 45 x 32 cm cm

N-J Aragó, 1982 • Llapis color/cartolina, 33 x 22 cm

N-J Aragó, 1982 • Llapis color/cartolina, 33 x 22 cm

Mela Muter

(1876-1967)
L'Onyar a Girona, 1914
Oli sobre tela, 100 x 100 cm
Museu d'Art de Girona, 250.336.
Fons d'Art Diputació de Girona.

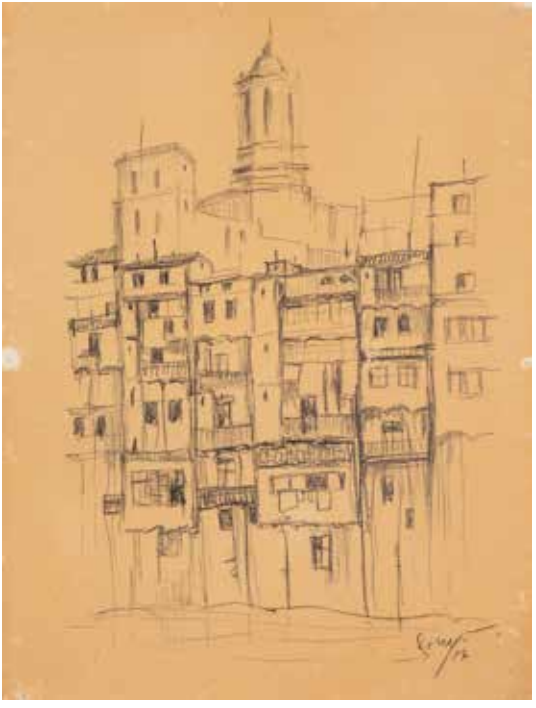
L'obra plasmada en aquest metre quadrat de tela és insòlita per la seva concepció, pel seu tractament, pel seu color i per la seva pinzellada.
Aquest Onyar verdós que s'arrossega mandrosament, emmarcat per dos arbres, davant del teló acolorit de les cases i del fons ocre de la catedral, no és un Onyar convencional i fàcil. És el fruit d'una sensibilitat nova que contempla el paisatge de sempre amb uns ulls diferents.

Com a record perdurable del pas de Mela Muter per Girona, resta aquest metre quadrat de tela que **Monsalvatge i Pla** van incorporar, l'any 1917, al llibre *Terra de gestes i de beutat* i que van glossar així:
"En les ferides dels murs xacrosos la llum hi canta; damunt de les cases agòniques de vellúria el cel s'inflama de serenors rients; vora els palaus i les esglésies immòbils els arbres palpiten al bes de l'aire llevantí. No és la ciutat morta. Encara la sang corre en les venes endurides, encara la vida tenyeix el nostre recremat; la ciutat hi és vivent amb tota l'espiritualitat de la seva grandesa i amb tota l'emoció dels seus encants».

Tomàs Garcés i Miravet va descobrir, més enllà de la lividesa de les pedres, el foc interior d'una ànima que cremava per dins. **Joan Badia** va sentir passar, de sobte, «enmig de la grisor, un aire de gestació profunda» i va descriure magistralment, en un conte, «la quietud de la ciutat que canta, amb una mitja veu continguda, el misteri fecund de les seves entranyes».

El misteri que **Víctor Català** va resumir, amb una fórmula lapidària, en un sonet que conté aquesta definició de Girona:

> «És un passat present, un quelcom mort que viu,
> sarcòfag cisellat que a dins sent batre un cor».

N-J Aragó, 1977 • Llapis/cartolina, 60,5 x 49,5 cm

N-J Aragó, 1959 • Llapis/paper gruixut, 45 x 32 cm

N-J Aragó, 1977 • Grafit/cartolina, 45 x 32 cm

Marià Oliver

El paisatge i el retrat són els gèneres més conreats per Jaume Pons Martí. La formació amb el seu oncle, seguint els plantejaments realistes en la representació de la figura humana, fa que sempre inclogui personatges en els seus paisatges.

Les seves obres són molt útils per conèixer espais avui alterats o perduts. Aquest seria el cas d'alguns portals de les antigues muralles de la ciutat de Girona, avui enderrocades, que va immortalitzar en quadres com Porta de Figuerola, o d'espais socials tan entranyables com el desaparegut Cafè Vila, a la plaça del Vi de Girona, que avui podem recordar gràcies al quadre El Cafè Vila, entre d'altres.

Sempre prenia apunts del natural i la seva pintura va evolucionar poc al llarg del temps.

N-J Aragó, 1958 • Llapis/paper, 15,2 x 24,2 cm

Jaume Pons Martí

(1855-1931)
La porta de Figarola, 1885
Oli sobre tela, 31 x 47 cm
Museu d'Art de Girona, 250.207.
Fons d'Art Diputació de Girona.

N-J Aragó, 1963 • Retolador i llapis blanc/cartolina reciclada, 60,5 x 49,5 cm

Jaume Roca i Delpech

(1910-1968)
Cases de l'Onyar, 1950
Aquarel·la i tinta xinesa sobre paper, 32 x 45 cm
Del fons d'art de Narcis Jordi Aragó i Mercè Huerta nº 136

Mercè Huerta

(1929-2015)
Finestres del Museu - Absis, 2000
Oli sobre tela, 73 x 54 cm
Del fons d'art de Narcis Jordi Aragó i Mercè Huerta nº 37

N-J Aragó, 1987 • Grafit sobre cartolina, 45 x 32 cm

N-J Aragó, 1977 • Grafit sobre cartolina, 45 x 32 cm

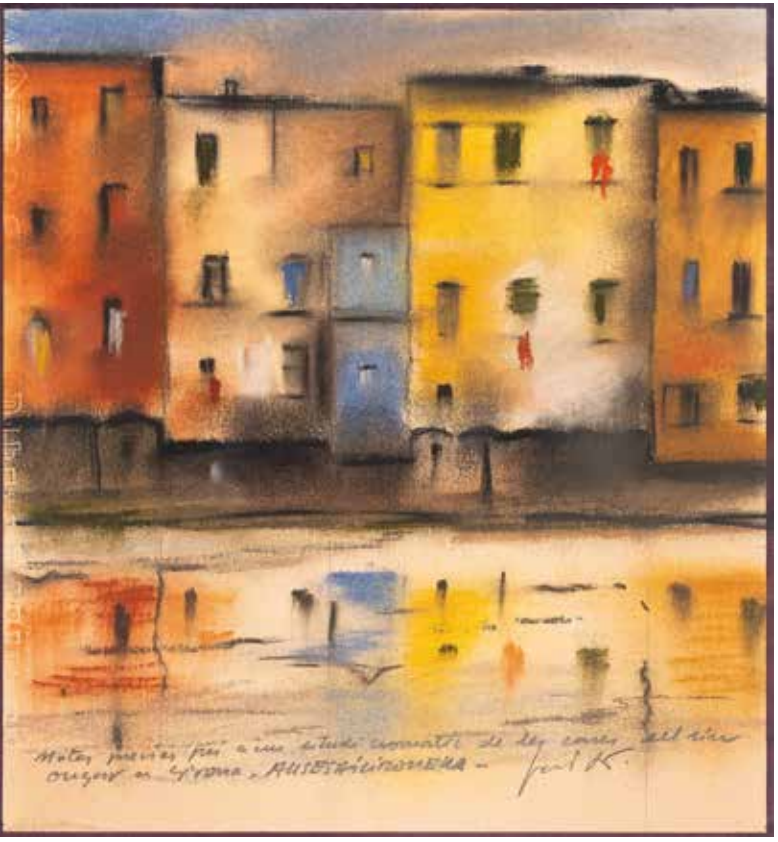

N-J Aragó, 1977 • Grafit/cartolina, 45 x 32 cm

Agustí Pera i Planell

(1908-1997)
Girona monumental, 1975
Oli sobre tela, 54 x 65 cm
Museu d'Art de Girona, 137.104.
Fons d'Art Generalitat de Catalunya

Enric Ansesa i Gironella

(1945)
Notes prèvies, 1985
Dibuix, 24,8 x 23 cm
Museu d'Art de Girona, 131.784.
Fons d'Art Generalitat de Catalunya.

N-J Aragó, 1994 • Retolador/paper reciclat, 36 x 31 cm

N-J Aragó, 1965 • Retolador/paper, 21,6 x 28 cm

Domènec Fita

(1927-2020)
Girona 11 Absis catedral, 2002
Mixta fusta, 80 x 60 cm
Col·lecció Fita

N-J Aragó, 1965 • Retolador/paper, 21,6 x 28 cm

N-J Aragó, 1965 • Retolador/paper, 21,6 x 28 cm

Diputació de Girona

fundació fita 25 anys ff

CCG Casa de Cultura Diputació de Girona

md'A Museu d'Art de Girona